

Vergaderjaar 2025–2026

29 911

Bestrijding georganiseerde criminaliteit

Nr. 507

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 juni 2026

Georganiseerde, ondermijnende criminaliteit heeft een grote disruptieve impact op onze samenleving. Het onderliggende motief voor criminelen is hierbij financieel gewin. In nauwe samenwerking met publieke en private partners wordt daarom ingezet op het doorbreken van het criminele verdienmodel en het terugdringen van criminele geldstromen. Hierbij wordt ingezet op een systeemgerichte aanpak, in de vorm van het voorkomen, verstoren, en afpakken van criminele geldstromen. Dit is een fundamenteel onderdeel van de aanpak van de georganiseerde, ondermijnende criminaliteit.

De Financial Intelligence Unit-Nederland (hierna: FIU-Nederland) vervult een cruciale rol in deze aanpak. De FIU-Nederland is in de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) aangewezen als de autoriteit waar ongebruikelijke transacties dienen te worden gemeld door meldingsplichtige instellingen. De FIU-Nederland analyseert de meldingen en brengt transacties en geldstromen in kaart die in verband kunnen worden gebracht met witwassen en onderliggende basisdelicten en het financieren van terrorisme. Ongebruikelijke transacties die verdacht zijn verklaard, worden ter beschikking gesteld aan de diverse (bijzondere) opsporingsdiensten en inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De FIU-Nederland vervult daarmee een belangrijke rol in het voorkomen en opsporen van misdrijven¹.

Vanwege het belangrijke werk dat de FIU-Nederland verricht, bied ik uw Kamer graag, conform de memorie van toelichting bij artikel 13, aanhef en onder i van de Wet ter voorkoming van witwassen en het financieren van terrorisme (Wwft), het jaaroverzicht 2025 van FIU-Nederland aan.

¹ Per juli 2027 zal het nieuwe Europese anti-witwaspakket in werking treden. Met de implementatie van het Europese pakket gaan de transacties die bij de FIU-Nederland gemeld gaan worden verdachte transacties heten. De taakuitvoering van de FIU-Nederland wijzigt niet. Zie ook Kamerstuk 31 477, nr. 113, betreffende «Nieuwe witwas-aanpak» (14 mei 2025).

Hieronder ga ik in op de meest belangwekkende onderwerpen in dit jaaroverzicht.

Ongebruikelijke en verdacht verklaarde transacties

Het aantal ongebruikelijke transacties is van bijna 3.5 miljoen in 2024 naar ruim 3 miljoen in 2025 gedaald. Dit wordt grotendeels verklaard door een forse daling in het aantal creditcardtransacties. Deze daling betreft een normalisering, gezien het aantal meldingen in 2024 uitzonderlijk hoog was door de aanwijzing van de toezichthouder om vormen van fraude te melden (ook met terugwerkende kracht). Bovendien is het aantal meldingen door cryptodienstverleners aanzienlijk gedaald door wijziging in wetgeving, waaronder het in werking treden van de MiCAR (Markets in Crypto-Assets Regulation) wetgeving. Verder is ook het aantal meldingen van aanbieders van kansspelen op afstand gedaald door het verlagen van de netto-stortingslimieten in 2024.

Het aantal meldingen in andere sectoren is juist gestegen, zoals onder de elektronische geldinstellingen. Een elektronisch geldinstelling is een financiële onderneming die virtuele IBAN's en elektronisch geld uitgeeft. Een elektronische geldinstelling is in 2025 hard gegroeid en dat markt-aandeel zorgt voor extra meldingen.

Er is ook een toename van 96.358 meldingen door de banken in 2025. De reden daarvoor is dat een aantal banken hun diensten in Nederland heeft uitgebreid. Daarnaast melden banken verdeningen van fraude steeds vaker op individueel transactieniveau, waar dit voor witwassen meer samengesteld wordt gemeld. Het melden van losse transacties leidt tot een toename van het aantal meldingen. Zowel het melden van losse transacties als het melden van samengestelde transacties is toegestaan. De meldersgroep «niet-bank leasing» laat tot slot een stijging in meldingen zien doordat één specifieke melder een grote fraudezaak rapporteerde, bestaande uit ruim 350 transacties.

In 2025 zijn er 92.043 verdachte transacties in 15.068 dossiers gedeeld met de relevante opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten in binnen- en buitenland. Dit is een daling ten opzichte van 2024, toen er 118.408 transacties als verdacht werden verklaard. Het aantal verdachte transacties per jaar is van nature volatiel.

Belangrijke geïdentificeerde inzichten door de FIU-Nederland in 2025

Naast het verdacht verklaren van ongebruikelijke transacties, brengt de FIU-Nederland ook trends en ontwikkelingen in kaart die te maken hebben met witwassen, onderliggende delicten en terrorismefinanciering.

Om te beginnen geeft de FIU-Nederland aan dat criminelen veel gebruik maken van doorstroomrekeningen. Dit zijn bankrekeningen die criminelen gebruiken om illegaal verkregen geld snel te verplaatsen. Het doel hiervan is de herkomst en bestemming van het geld te verhullen en opsporing te bemoeilijken. Het geld blijft meestal maar kort op de doorstroomrekening staan en wordt vrijwel direct overgeboekt. In samenwerking met de opsporing analyseert FIU-Nederland modi operandi van criminele netwerken, waarbij transacties op aanvraag worden verricht voor diverse criminele samenwerkingsverbanden. Dit heeft geleid tot fenomeenonderzoek en verdacht verklaarde dossiers die zijn verstrekt aan de opsporing.

De omvang van digitale criminaliteit neemt steeds verder toe. Criminelen maken gebruik van de relatieve anonimiteit van cryptovaluta voor diverse vormen van fraude, witwassen en terrorismefinanciering. FIU-Nederland vond daarvan diverse voorbeelden in de analyses.

Daarnaast worden er verschillende vormen van fraude geïdentificeerd. Zo benoemt de FIU-Nederland helpdeskfraude met crypto-exchange, waarin criminelen zich als medewerkers voordoen en klanten benaderen via sms of telefoon met het bericht dat hun wallet (digitale portemonnee voor cryptovaluta) gevaar liep. Vervolgens moeten slachtoffers hun cryptovaluta overboeken naar een veilige «trust wallet», waarna de cryptovaluta naar de wallets van criminelen werd gesluisd. Door de lage aangiftebereidheid bij cryptoverlies is er beperkt zicht op het aantal slachtoffers en de totale schade. In deze zaak werd aanvankelijk uitgegaan van circa een half miljoen euro schade, maar analyse door FIU-Nederland laat zien dat de fraude veel omvangrijker was.

Verder wordt zorgfraude wederom geïdentificeerd als systeemkwetsbaarheid. Hieronder verstaat de FIU-Nederland het declareren van zorgkosten voor zorg die niet, deels of van onvoldoende kwaliteit is geleverd. Het gaat om georganiseerde verbanden die samenspannen om zoveel mogelijk valse declaraties in te dienen.

De FIU-Nederland identificeert tot slot in 2025 meerdere vormen van zowel ambtelijke als niet-ambtelijke corruptie. Wat prominent naar voren komt uit de analyses van de FIU-Nederland zijn mogelijke overtredingen van de Europese aanbestedingsrichtlijnen. Een voorbeeld van overtreding van de Europese aanbestedingswet is het onderzoek van de Rijksrecherche en de FIOD naar corruptie en fraude rondom aanbestedingen van de gemeente Rotterdam, waar FIU-Nederland een bijdrage aan leverde. Het onderzoek hiernaar staat onder leiding van het Openbaar Ministerie en is nog gaande. De dossiers over ambtelijke corruptie stuurt de FIU-Nederland naar de Rijksrecherche of de Koninklijke Marechaussee. De dossiers over niet-ambtelijke corruptie stuurt de FIU-Nederland door aan het Anti-Corruptie Centrum van de FIOD. Datzelfde geldt voor dossiers over ambtelijke buitenlandse corruptie. Dit heeft onder meer geleid tot aanhouding van twee personen door de FIOD in een strafrechtelijk onderzoek naar corruptie. De bevindingen van de FIU-Nederland over corruptie voeden de door JenV en BZK gecoördineerde corruptieaanpak, waarover uw Kamer nog voor de zomer zal worden geïnformeerd middels een Kamerbrief.

Belangrijke ontwikkelingen

Investerings in de FIU-Nederland

In 2025 investeerde de FIU-Nederland intensief in technologische vernieuwing om de operationele slagkracht te versterken. De voornaamste inzet lag op voortzetting van de digitale transitie: het optimaliseren van de informatievoorziening, waarborgen van een toekomstbestendige infrastructuur, verbeteren van de datakwaliteit en meer uniformiteit in Europese gegevensuitwisseling. Bij de ontwikkeling van de organisatie is nadrukkelijk vooruitgekeken naar de nieuwe AML-wet- en regelgeving die vanaf 2026 aanzienlijke impact zal hebben op de FIU-Nederland. Met het oog hierop is ingezet op een stevig en toekomstbestendig organisatorisch fundament. Deze wetgeving zal impact hebben op het hele stelsel: van meldingsplichtige instellingen tot publieke partners. Daarom stond 2025 voor FIU-Nederland in het teken van intensieve voorbereiding en nauwe samenwerking binnen het domein.

Traject ketenversterking verdachte transacties

Samen met de politie, het OM en de FIOD werkt de FIU-Nederland aan het verbeteren van de kwaliteit en het gebruik van verdacht verklaarde transacties binnen de keten. Daarnaast vergroot de FIU-Nederland het inzicht in en de kennis over deze transacties bij de ketenpartners. In 2025 verbeterde FIU-Nederland de overdracht van dossiers met verdachte transacties (VT-dossiers) aan opsporingspartners. Opsporingsteams ontvangen nu automatisch een bericht wanneer een VT-dossier een relatie heeft met een lopend opsporingsonderzoek. Hiermee kunnen opsporingssteams direct het opsporingsbelang van gerelateerde VT-dossiers afwegen. Via het ingerichte werkproces krijgen we bovendien steeds beter zicht op het gebruik van VT-dossiers door opsporingsdiensten. Deze inzichten sluiten aan bij de toekomstige verplichtingen vanuit het AML-pakket om statistieken te delen over de opvolging die de opsporing geeft aan verdacht verklaarde dossiers.

Internationale samenwerking

In 2025 leverde FIU-Nederland een actieve bijdrage aan de Egmont Group: een samenwerkingsverband van 181 FIU's wereldwijd. Op beleidsmatig niveau vervulde Nederland samen met Canada een leidende rol bij de ontwikkeling van het nieuwe Support and Compliance Process binnen de Egmont Group. Deze procedure is een belangrijke stap vooruit in het waarborgen van de kwaliteit en integriteit van het internationale FIU-netwerk. Een belangrijk gezamenlijk resultaat van de Egmont Group is de herziening van de Principles for Information Exchange. Deze principes vormen de internationale standaarden voor informatie-uitwisseling tussen FIU's.

In de voorbereiding op het nieuwe Europese anti-witwaspakket dat per medio 2027 in werking zal treden, nam de FIU-Nederland deel aan diverse internationale werkgroepen. Een voorbeeld is de werkgroep die zich richt op de gestandaardiseerde inhoud en het formaat van ongebruikelijke transactie-meldingen binnen de Europese Unie.

Nationale samenwerking

In 2025 bleef FIU-Nederland inzetten op strategische samenwerking binnen de keten. In samenwerkingsverbanden als het Financieel Expertise Centrum (FEC), de Infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (iCOV) en het Strategisch Programma Criminele Geldstromen bundelt de FIU-Nederland signalen en inzichten, worden risico's en fenomenen geduid en wordt input voor beleidsontwikkeling geleverd. Deze samenwerkingen versterken de gezamenlijke informatiepositie en dragen bij aan een samenhangende, ketenbrede aanpak van witwassen en terrorismefinanciering.

De FIU-Nederland blijft ook inzetten op operationele samenwerking binnen de Fintell Alliance. Binnen de Fintell Alliance werken analisten van de Rabobank, ABN AMRO, ING, Knab, ASN Bank, Triodos Bank en FIU-Nederland op één locatie samen. Zij delen expertise en richten zich op het identificeren, analyseren, onderzoeken en adresseren van kwetsbaarheden in het financiële stelsel die voortkomen uit of samenhangen met misdrijven.

De FIU-Nederland heeft in 2025 weer vele mooie resultaten bereikt en ik wens de FIU-Nederland veel succes toe met het vervolgen van deze belangrijke werkzaamheden, alsook met de verdere voorbereiding op de implementatie van het nieuwe Europese anti-witwaspakket.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel